

mammadaba

meistarklase

Meistarības stunda Nr. 1

Putnu būrišu izlikšana mežā

Iepazīsties: mušķērāji un zīlītes – čaklākie meža kaitēkļu ierobežotāji!
Šie putniņi mīl omulīgas mājvietas – smaržīgus un ērtus koka būrišus,
kur netraucēti var nodoties perēšanas priekam.

Katru pavasari aptuveni 10 000 šādu būrišu valsts mežos izliek AS “Latvijas valsts meži” darbinieki, kas veic arī veco būrišu apskati un apkopi. Katru jaunu būrīti mežos sveic ne tikai putni – tie noder arī sikspārņiem, kukaiņiem, gliemežiem u. c.

Kas mums jādara, ja gribam piedalīties šajā priekā?

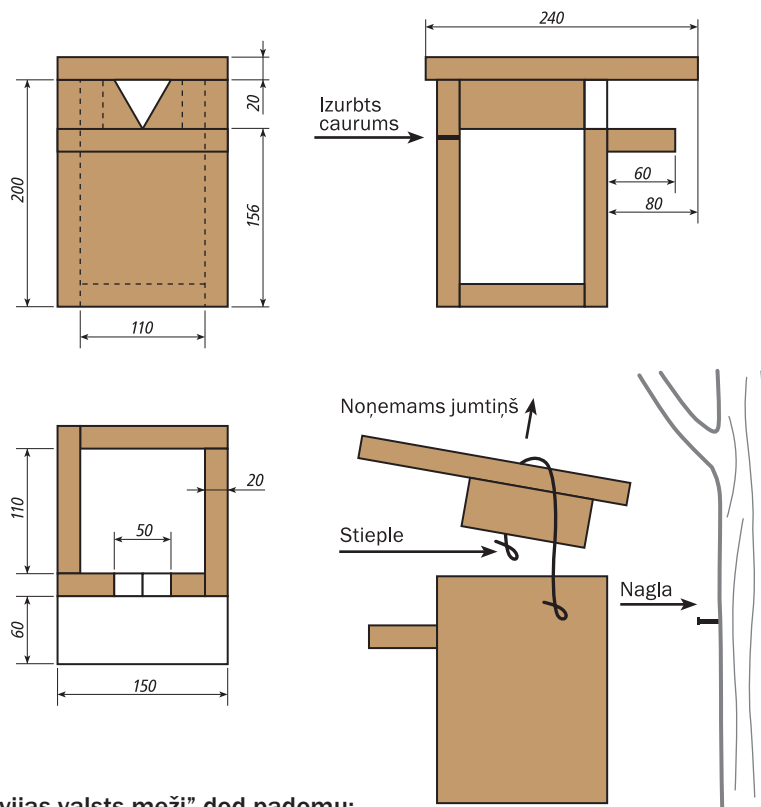
1. Jāizgatavo putnu būrītis

Lai mūsu mazajiem lidojošajiem draugiem būtu patiešām prasmīgi būvēta un omulīga mājvieta, ir jāliek aiz auss daži nosacījumi!

- Pirmkārt, dēļi, no kuriem gatavos būrīti, nedrīkst būt mitri vai slapji, jo tad, kad tie izžūs, koks sarausies un būrītim būs šķirbas. Kuram gan gribas cauru mājiņu?
- Otrkārt, šie dēļi nedrīkst būt ēvelēti, citādi putniņu mazuļiem būs grūti izkļūt no būriša un tie var aiziet bojā!
- Treškārt, būrītis jāaizsargā no plēsēju nagiem – lai kāds izsalcis dzīvnieks nevarētu ar ķepu aizsniegt ligzdiņu, būrītim vajadzīga vismaz 6 centimetru gara ārējā laipiņa zem skrejas jeb būriša “ieejas”.

Un nu – ķeramies pie darba! Gatavosim būrīti zīlītēm un mušķērājiem:

- Būriša izgatavošanai jāmeklē sausi dēļi apmēram 2 līdz 2,5 centimetru biezumā.
- Būrītim jābūt viegli atveramam, lai to varētu iztīrīt. Ja noņemams ir jumtiņš, tad, uzstādot būrīti, tas jānostiprina ar stiepli, lai plēsēji nevarētu to atvērt. Virs jumtiņa var uzsist skārdu, lai tas kalpotu ilgāk!

Būrišu meistars Indulis Brauners no AS “Latvijas valsts meži” dod padomu:

Būriša dibens vienmēr jānaglo starp sienām, nevis no apakšas. Ja naglas tiek dzītas no apakšas, būrīti uzkrājas mitrums un tas sāk pūt – ar laiku būriša “grīda” var sapūt pavisam!

**Kā Tev izdevās, vai būrītis sanāca gana skaists?
Mēs ticam, ka noteikti – ja vien darbā ieliki savas sirds siltumu,
tas nemaz nevarēja iznākt citāds!**

2. Tagad ir ļoti svarīgi atrast būrītim vislabāko vietu.

Ir četri būtiski noteikumi, lai pašu rokām izgatavotais būrītis atrastu sev vislabāko mītnes koku.

- Gadalaiks – vislabāk būrīšus izlikt jau rudenī, kad savu ligzdošanas teritoriju aizņem tie dobumperetāji putniņi, kas pārziemo pie mums. Ja nav izdevies savu būrīti izlikt rudenī, to var darīt arī agri pavasarī – martā vai aprīļa sākumā!
- Attālums – katram putniņam, gluži kā cilvēkiem, ir sava ligzdošanas teritorija, tāpēc viņi neaizņems būrīšus, ja tie būs izvietoti pārāk tuvu cits citam. Ja gribam, lai mūsu būrītis taptu par mājām kādam čaklam lidojošam meža uzraugam, liekot būrīšus, ievērosim, lai attālums starp tiem būtu vismaz 30–50 metru. Jāņem vērā, ka attālums nedrīkst būt arī lielāks, jo, lai arī būrīši būs apdzīvoti, perējumu kopskaits uz platību būs mazāks.
- Debespuse – nav ieteicams novietot būrīti tā, lai ieeja tajā jeb skreja būtu vērsta pret rietumiem vai ziemeļrietumiem. Vislabāk, ja putniņš, iznākot no būrīša, skatīs austrumu, dienvidaustrumu vai ziemeļaustrumu debespusi! Raugies, lai ieeju būrītī neaizsegtu koku zari, citādi spārnotajam draugam būs grūti iekļūt savā mājoklī!
- Augstums – lai ne cilvēki, ne dzīvnieki netraucētu putnu ligzdošanu, tos vajadzētu piestiprināt kokā ne zemāk par 2–4 metriem. Vislabāk būrīti piestiprināt pie koka, izmantojot naglas – tas būs gan droši, gan vismazāk kaitēs pašam kokam.

Būrīšu meistars Indulis Brauners no AS “Latvijas valsts meži” dod padomu:

Būrīti var uzkārt uz zara ar stiepli, bet noteikti nevajadzētu būrīti pie koka piesiet ar stiepli, jo tā var ieauģt kokā vai pārtrūkt, kokam augot lielākam un resnākam.

Vai Tavā būrītī jau dzīvo kāds putniņš? Varbūt ir jau izšķīlušies arī mazie čivinātāji?! Ja vari atbildēt uz šiem jautājumiem, zinām, ka esi apciemojis sevī gatavoto un izlikto būrītī – malacis!

Tomēr, kā jau arī cilvēku mājās, arī putniņu mājokļiem ir nepieciešama tīrīšana un aprūpe – un, tā kā viņi paši ir visai maziņi, dodies palīgos!

3. Ik pa laikam būrītis jāapciemo

Kas jādara, apciemojot būrītī?

- Tā kā zīlītes un mušķērāji nekad neizmanto veco, iepriekš izveidoto ligzdu, bet gan vienmēr būvē jaunu virsū vecajai, pienāk brīdis, kad būrītis ir pilns ar ligzdas materiālu. Turklāt jo vairāk gadu būrītis nav tīrīts, jo ligzda tiek būvēt augstāk – līdz ar to vieglāk aizsniedzama plēsējiem!
- Būrītis jātīra reizi gadā, kad beigusies ligzdošanas sezona – septembrī, oktobrī, novembrī. Ja jumtiņš ir noņemams, tad būrītis jānoceļ no koka un, paceļot jumtiņu, jāizber viss, kas būrītī sakrājies.
- Veicot tīrīšanu, pievērs uzmanību, vai būrītim nav nepieciešams remonts – vai jumtiņš labi turas, vai stieple nav salūzusi. Varbūt būrītis ir salūzis un nepieciešams izgatavot jaunu? Ja tā, tagad Tu taču zini, kas jādara!

Tu esi īsts putnu draugs! Mammadaba saka paldies par Tavu centību, rūpēm un sirsnību – ar Tavām rokām putniņiem ir tapušas jaunas mājas. Mājas, kurās gribas atgriezties, justies droši un pasargāti. Katram no mums taču gribas savu vietīņu brīnišķīgajā dabas pasaulē, un nu Tu esi radījis šo sajūtu arī mūsu mazajiem draugiem. Un viņi mums teiks paldies, centīgi veicot sev uzticēto darbiņu – atbrīvojot mežu no kaitēkļiem!

Putnu draugs un vērotājs Kaspars Funts dod padomu:

Putnu vērošana – tā ir nodarbošanās, ko, reiz sācis darīt, nebeigsi nekad. Sportiskais azarts un plašās iespējas atklāt arvien neredzētas sugas ir tas, kas putnu vērotājus vilina laukā no mājas jebkuros apstākļos. Apciemo Mammadaba un atklāj labākās putnu vērošanas vietas visā Latvijā! Vairāk informācijas www.mammadaba.lv.

